

2:a söndagen efter påsk

Predikan på distans 2023-04-23

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-Lutherska Kyrkan i Sverige

I Guds, Faderns, + Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Bön: Vi tackar dig, käre himmelske Fader att du är vår Herre och Herde. Vi tackar dig för att du gjort oss till får i din hjord. Vi ber att du skall bevara oss för alla falska herdar som kommer i fårakläder för att förgöra hjorden. Bevara oss därför genom din helige Ande fasta i tron intill änden. Genom sin Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare, som själv har gett sitt liv för fåren. Amen.

Dagens ämne: *Herren är vår herde.*

Epistel: 1 Petr. 2:1-25. Evangelium: Joh. 10:11-16.

Predikotext (3 årg. Joh. 10:1-10):

Jesus sade till judarna: 19 Jag säger er sanningen: Den som inte går in i fårfällan genom porten utan tar sig in från annat håll, han är en tjuv och en rövare. 2 Men den som går in genom porten är fårens herde. 3 För honom öppnar portvakten, och fåren lyssnar till hans röst. Han kallar på sina får och nämner dem vid namn och för ut dem. 4 När han har fört ut alla sina får går han före dem, och fåren följer honom eftersom de känner hans röst. 5 Men en främling följer de inte utan flyr från honom, för de känner inte främlingars röst." 6 Denna liknelse berättade Jesus för dem, men de förstod inte vad han ville säga dem.

7 Då sade Jesus än en gång: "Jag säger er sanningen: Jag är porten till fåren. 8 Alla som har kommit före mig är tjuvar och rövare, men fåren har inte lyssnat till dem. 9 Jag är porten. Den som går in genom mig ska bli frälst, och han ska gå in och gå ut och finna bete. 10 Tjuven kommer bara för att stjäla, slakta och döda. Jag har kommit för att de ska ha liv, och liv i överflöd.

Dagens texter handlar om Jesus som den gode herden. Vi kan då särskilt tänka på Davids 23 psalm i Psaltaren. Den börjar så:

*Herren är min **herde**,
mig ska inget fattas.
Han låter mig vila på gröna ängar,
han för mig till vatten
där jag finner ro.
Han ger liv åt min själ,
han leder mig på rätta vägar
för sitt namns skull (Ps. 23:1-3).*

En annan psalm (av Asaf) börjar med orden:

*Lyssna, du Israels **herde!**
Du som leder Josef som en hjord,
du som tronar på keruberna,
visa dig i glans! (Ps. 80:2).*

När den gamle Jakob välsignade sin son Josef och dennes söner sade han:

*Den Gud som mina fäder Abraham och Isak har vandrat inför, den Gud som har varit min **herde** från min födelse ända till i dag, den ängel som har förlossat mig från allt ont, han ska välsigna (dem)... (1 Mos. 48:15f).*

Vi kan sammanfatta dessa bibelställen med att konstatera att den herde det hela tiden är fråga om är *Gud själv*. David säger att det är *Herren*, som är hans herde. Asaf säger att han är Israels herde som *tronar på keruberna*. Det är samme Herre som visade sig för Jesaja när han såg Herren på sin tron omgiven av keruberna som ropade: ”*Helig, Helig, Helig är Herren Sebaot, (härskarornas Herre). Hela jorden är full av hans härlighet*” (Jes. 6:3). Och Jakob säger att han är *Guds ängel* som har förlossat honom från allt ont, samme Gud som Abraham och Isak vandrade inför. Herden är alltså Abrahams, Isaks och Jakobs Gud. Det är Herren som skapade världen och som efter syndafallet gav löftet till Adam och Eva om att han en dag skulle sända kvinnans säd, en avkomling till kvinnan, som skulle trampa sönder ormens, d.v.s. djävulens huvud, Det var löftet om Kristus. Nu tillämpar Jesus alla dessa ord i GT om Herren Gud som den ende, sanne Herden på sig själv och säger: **JAG är den gode Herden.**

Vi sammanfattar därför dagens predikan i följande tre delar.

1. Gud, den gode herden, sände Moses och profeterna.
2. Gud, den gode herden, gav sitt liv för fåren.
3. Gud, den gode herden, kallade apostlarna och deras efterföljare.

1. Gud, den gode herden, sände Mose och profeterna

Det kan inte nog betonas att det är samme Gud som talar i både gamla och nya testamentet. Skillnaden är bara att Gud utvalde Israels folk som en konkret jordisk förebild till kyrkan i nya testamentet. I GT utsåg Gud ett särskilt folk som skulle bo i ett särskilt land och ha en synlig tempeltjänst med centrum i Jerusalem. Judafolket fick Guds ord genom Mose och profeterna. Ordet bestod både av lag och evangelium. Mose fick de tio buden på stentavlor och dessutom noggranna anvisningar om hur folket skulle styras både som ett borgerligt land med särskilda lagar och förordning och dessutom som ett andligt folk med föreskrifter om tempel, präster, offer och särskilda högtider, påsk, pingst, lövhyddohögtid, sabbater och nymånad m.m. Man hade också föreskrifter om omskärelse, påskalamm, tionde, mat och dryck och om vilka djur som fick ätas och vilka som var orena. Allt detta var yttre föreskrifter som bara gällde Israels folk under tiden fram tills Messias skulle komma. Men när Kristus har kommit är alla dessa lagar som gällde det gamla förbundet avskaffade

Om detta lär Paulus: ”Låt därför ingen döma er för vad ni äter och dricker eller när det gäller högtid eller nymånad eller sabbat. Allt detta är en skugga av det som

skulle komma, men själva verkligheten är Kristus.” (Kol. 2: 16f). Kvar av lagen i NT är endast den evigt giltiga, naturliga lagen som vi också kallar morallagen eller tio Guds bud. Denna lag är skriven i människornas hjärtan redan genom skapelsen och Jesus upprepar också dessa bud och förklarar deras egentliga innebörd i bergspredikan och på andra ställen.

Men i GT predikades också evangelium. Allra först skedde det i löftet om kvinnans säd, som vi nyss nämnde. Detta löfte om den kommande Kristus upprepades sedan till patriarkerna, till Noa, Abraham, Isak och Jakob, till Mose och alla profeterna. Ja, hela GT innehåller mängder av löften om Guds nåd och förlåtelse genom den kommande Kristus. Vi skall därför som kristna läsa GT som själva grunden i vår kristna Bibel. Utan GT kan vi inte få en rätt förståelse för NT och hela Bibeln i stort. Därför var de första kristna så ivriga att läsa och ta del av *hela* Skriften. Men Biblar var dyra och sällsynta. Istället fick man i regel höra Guds ord föreläsa i kyrkan eller vid andra kristna samlingar av dem som hade tillgång till de värdefulla skrifterna. Av kyrkofädernas skrifter märker vi att de kristna mycket väl kände till alla de bibliska berättelserna.

Vi kristna idag får tyvärr ofta skämmas över att bibelkunskapen är så dålig. Förr i tiden ingick de bibliska berättelserna i den grundläggande kristendomsundervisningen i hemmen och skolorna. Idag är skolan tyvärr sekulariserad och vi får se till att vi själva läser hela Bibeln från pärm till pärm många gånger och även berättar för våra barn innan de själva kan läsa. Här skall också den viktiga psalmskatten nämnas. Hur ofta har inte evangelium genom sång och musik nått människornas hjärtan på ett särskilt sätt! Vi skall komma ihåg att katekesen inte är en ersättning för bibelkunskapen utan en kortare sammanfattning av grunden! Gud sände alltså Mose och profeterna till oss i den kristna kyrkan, inte för att de skulle stå och damma i bokhyllan utan för att de dagligen skulle brukas, läsas och höras! Luther uppmanar oss till detta. Detta är inte bara prästernas sak utan varje kristens uppgift. Genom att lyssna på den gode herdens röst kan vi sedan också följa honom på rätt sätt.

2. Gud, den gode herden, gav sitt liv för fåren.

Jesus säger i evangelietexten: ”**Jag är den gode herden. Den gode herden ger sitt liv för fåren**” (Joh. 10:11). Kristendomens *Gode Herde* är inte bara en lärare som undervisar. Han är inte bara en konung, som går i spetsen för sitt folk. Han är förvisso detta också, men framför allt är han *en herde som ger sitt liv för fåren*. Han offerar sig själv för sitt folk, ja, för hela världen.

Han är försoningen för våra synder, och inte bara för våra utan också för hela världens (1 Joh. 2:2).

I andra religioner finns profeter (t.ex. Mohammed, Buddha m.fl.) och många lagar om hur vi ska leva. Men i ingen annan religion än kristendomen finns budskapet om att HERREN, Gud själv, har blivit människa och offrat sitt eget liv för hela världens synd. När Jesus säger: ”*Jag är den gode herden*” är det Gud själv som talar. Gud talar inte bara genom Kristus på det sätt som han talade genom profeterna och apostlarna. Nej, Kristus ÄR Gud. När Jesus talar är det Guds evige Son som talar. Han är ett med Fadern och den helige Ande. Johannes skriver om honom:

I begynnelsen var Ordet, och Ordet var hos Gud, och Ordet var Gud. Han var i begynnelsen hos Gud. Allt blev till genom honom, och utan honom blev ingenting till av det som är till. ...Och Ordet blev kött och tog sin boning ibland oss (Joh. 1:1-3, 14).

Genom att Kristus är både sann Gud och sann människa i en person kunde han försona hela världen fullkomligt. Genom detta verk sönderkrossade han ormens (d.v.s. djävulens) huvud. Nu gick detta löfte i fullbordan. Därför får vi genom evangelium i ordet och sakramenten budskapet, att detta löfte gäller var och en personligen. Därför kan jag och du och var och en med visshet veta att den gode herden Kristus har givit sitt liv för oss. När vi tror detta blir det vår personliga egendom. Genom tron får vi syndernas förlåtelse och evigt liv. Därför kan vi med David sjunga:

*Han ger liv åt min själ,
han leder mig på rätta vägar
för sitt namns skull (Ps. 23:3).*

3. Gud, den gode herden, kallade apostlarna och deras efterföljare.

Det som skiljer apostlarna från profeterna i GT är inte innehållet i budskapet. Alla predikar de samma Guds ord. Apostlarna *bevisar* också att deras predikan är sann genom att citera Mose och profeterna, och Jesus berättar t.ex. om den rike mannen och Lasarus, där Abraham säger:

Lyssnar de inte till Mose och profeterna, så låter de sig inte övertygas ens om någon uppstår från de döda (Luk. 16:31).

Skillnaden ligger alltså inte i innehållet. Både profeterna, Jesus själv och apostlarna förkunnar lag och evangelium. Det är samma budskap. De som i alla tider har kommit till tro på detta budskap utgör den enda, sanna kyrkan. Nej, skillnaden ligger i detta som redan nämnts att profeterna vittnade om den *kommande* Kristus, medan apostlarna vittnar om att han nu *har kommit*. När fariséerna och de skriftlärde inte ville ta emot detta budskap ställde de sig själva utanför den sanna kyrkan. Samma sak gäller judendomen idag. Genom att den förkastar tron på Kristus har den efterkristna judendomen blivit en falsk religion.

Däremot har det i alla tider funnits judar som tagit emot Jesus Kristus som sin frälsare. Tillsammans med alla hednakristna utgör de nu det sanna, andliga Israel i nya förbundet. Därför måste det med kraft sägas att de som tror att staten Israel idag är någon slags uppfyllelse av gamla testamentets profetior har fel. Tanken att det i den yttersta tiden skulle uppkomma ett slags jordiskt tusenårsrike är obiblisk, liksom tanken att den jordiska staten Israel på något sätt skulle ingå i dessa svärmiska idéer.

Bibeln lär att den helige Ande blev utgjuten över apostlarna på pingstdagen och att detta var fullbordan av deras kallelse att gå ut i hela världen och predika evangelium. Det var detta som bl.a. profeten Joel hade talat om när han sade:

*Jubla, ni Sions barn, gläd er i Herren er Gud,
för han ger er Läraren till rättfärdighet. ...
Och det ska ske därefter att jag utgjuter min Ande
över allt kött. Era söner och era döttrar*

*ska profetera. Och det ska ske att var och en
som åkallar Herrens namn ska bli frälst
(Joel 2:23, 28, 32).*

Tungor av eld kom över apostlarna och alla hörde sina egna språk talas. Petrus sade då: *”Det är inte som ni tror att de är berusade. Det är ju bara tredje timmen på morgonen! Nej, det är detta som är sagt genom profeten Joel...”* (Apg. 2:15f). Och så predikade Petrus om Jesu uppståndelse och en stor mängd människor blev omvända och döptes.

På detta sätt kallades apostlarna att gå ut i världen. Jesus gav dem missionsbefallningen att gå ut i hela världen med dop och biblisk predikan. Av missionsbefallningen framgår det att uppdraget gällde ända till tidens ände, långt efter apostlarnas död: *”Och se, jag är med er alla dagar intill tidens ände”* (Matt. 28:20). Därmed är det klart att Jesus också talar om apostlarnas efterföljare. De skall förkunna detsamma som apostlarna, allt vad Jesus har befallt. De får inte vara som lejda herdar som flyr när vargen kommer. De skall föda hjorden med det rena och klara Gudsordet. Om de inte gör det skall de avsättas. Vår text säger: *”När han har fört ut alla sina får går han före dem, och fåren följer honom eftersom de känner hans röst. Men en främling följer de inte utan flyr från honom, för de känner inte främlingars röst.”* (Joh. 10:4f) Paulus sammanfattar alla som av Gud är kallade att förkunna Guds ord som att de själva är en Guds gåva till kyrkan:

Och han gav några till apostlar, andra till profeter, andra till evangelister och andra till herdar och lärare, för att utrusta de heliga till att fullgöra sin tjänst att bygga upp Kristi kropp (Ef. 4:11f).

Till alla dessa präster och biskopar, som skall verka som herdar i Kristi efterföljd skriver Petrus till sist:

Var herdar för Guds hjord hos er och vaka över den, inte av tvång utan frivilligt, så som Gud vill, inte för egen vinning utan med hängivet hjärta. Uppträd inte som herrar över dem som anförtrotts er, utan var föredömen för hjorden. När den högste herden sedan uppenbarar sig, ska ni få härlighetens segerkrans som aldrig vissnar (1 Petr. 5:2-4).

Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

* * *